

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

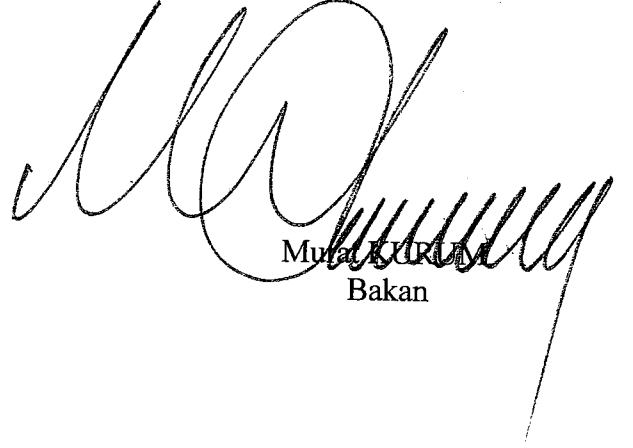
Sayı :30824082-610 - 13146504
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

28 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN EVRİM RIZVANOĞLU'NUN
TBMM 7/25086 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Ankara'nın Gölbaşı ilçesi sınırlarında, Kırıklı Köyü'nde açılması planlanan kömür madeni işletmesine ilişkin olarak Ankara Valiliği tarafından "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir" kararı verildiği kamuoyuna yansımıştır.

Ancak söz konusu proje alanının Mogan Gölü'nün su toplama havzası içerisinde yer aldığı, Gölbaşı Özel Çevre Koruma Alanı'na 10 km, Mogan Gölü'ne ise 20 km mesafede bulunduğu bilinmektedir. Ayrıca bölge halkının tarım ve hayvancılıkla geçimini sağladığı Kırıklı ve Selametti köylerine ait tarım ve mera alanlarının proje sahasında kaldığı görülmektedir.

Bunun yanı sıra, ruhsat alanının 1100 hektar olmasına rağmen, ÇED sürecinden kaçınmak amacıyla alanın 24,93 hektara düşürüldüğü anlaşılmaktadır. Daha önce 2021 yılında 150 hektarlık alan için başlatılan ÇED sürecinde ASKİ'nin, projenin Kırıklı Köyü'nün içme ve kullanma suyuna zarar vereceği yönündeki olumsuz görüşü sebebiyle ÇED süreci iptal edilmiştir. Ancak proje sahasının küçültülerek 24,93 hektara düşürülmesi ile "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmıştır.

Bu süreçte sunulan hidrojeolojik raporun sadece Kırıklı Mahallesi'nin içme ve kullanma suyuna odaklandığı, ancak Mogan ve Eymir Gölü'nü besleyen yeraltı su kaynakları üzerindeki etkilerin değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Proje sahasının, Mogan ve Eymir Gölü'nü besleyen Çölova (Imrahor) Deresi'nin su toplama havzası içerisinde olduğu göz önüne alındığında, hidrojeolojik etkilerin yeterince incelenmediği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, proje tanıtım dosyasında kümülatif etki değerlendirmesi yapılmadığı, sahada hâlihazırda faaliyet gösteren kömür ocağının etkilerinin göz ardı edildiği ve madencilik faaliyetleri sonucu oluşacak toz emisyonu ve su kirliliği ile ilgili herhangi bir bilimsel analiz sunulmadığı görülmektedir. Ayrıca kömür madeni sahasında ne kadar derine inileceğine dair herhangi bir veri bulunmadığı gibi yeraltı suyuna rastlanması durumunda nasıl bir yöntem izleneceğine dair belirsiz bir taahhütte bulunulmuştur.

Ayrıca, proje tanıtım dosyasında madencilik faaliyeti için verilen NACE kodunun yanlış olduğu, bölgedeki rezervin taş kömürü değil linyit olduğu bilinmesine rağmen dosyada "Taş Kömürü Madenciligi" olarak belirtildiği tespit edilmiştir. Bu durum, dosyanın bilimsellikten uzak ve hatalarla dolu bir şekilde hazırlandığını göstermektedir.

Bu kapsamda;

1-Ankara Valiliği tarafından "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmesine dayanak teşkil eden bilimsel ve teknik çalışmalar nelerdir? Bu karar, hangi kriterler doğrultusunda alınmıştır ve ilgili bilimsel değerlendirmeler kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

2-ÇED sürecinden kaçınmak amacıyla proje alanının 1100 hektardan 24,93 hektara düşürülmesi Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir? Bu yöntemin, büyük ölçekli çevresel etkilere sahip projeler için bir emsal teşkil etmesinin önüne geçmek için herhangi bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

3-Projenin Mogan ve Eymir Gölleri'nin su toplama havzası içerisinde bulunduğu göz önünde

bulundurulduğunda, bu göllerin su rejimi ve ekosistemleri üzerindeki etkileri incelenmiş midir? Bu bağlamda bilimsel bir hidrojeolojik etki analizi yapılmış mıdır?

4-Projeden kaynaklanacak toz emisyonu, su kirliliği ve yeraltı su seviyesindeki değişikliklerin bölgedeki tarım ve hayvancılığa etkileri değerlendirilmiş midir?

5-Proje tanıtım dosyasında, proje sahasında ne kadar derine inileceğine dair herhangi bir veri bulunmamaktadır. Maden faaliyetlerinin yeraltı su seviyesine etkisini belirlemek için detaylı jeolojik ve hidrojeolojik araştırmalar yapılmış mıdır?

6-Mevcut bir kömür madeni sahasının bulunduğu bölgede, yeni bir maden açılmasının kümülatif çevresel etkileri neden değerlendirilmemiştir? Kümülatif etki analizi yapılmadan verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararı hangi mevzuata dayanmaktadır?

7-Proje tanıtım dosyasında, bölgedeki rezervin taş kömürü olmadığı açıkça bilinirken, neden "Taş Kömürü Madencilik" ibaresi yer almaktadır? Bu yanlış bilginin proje dosyasında yer alması, Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir?

8-Söz konusu kömür madeninden çıkarılacak linyitin Eskişehir Mihalıççık'ta bulunan Yunus Emre Termik Santrali'nde yakılacağı belirtilmektedir. Kömürün çıkarılması, taşınması ve yakılması süreçlerinde ortaya çıkacak karbon emisyonu ve hava kirliliği konusunda herhangi bir bilimsel değerlendirme yapılmış mıdır?

9-Ankara'nın içme suyu kaynaklarının korunması ve kentsel ekosistemlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından, Bakanlığınız bu projeyi tekrar gözden geçirmeyi düşünmekte midir?

CEVAP

Bakanlığımız e-çed sistemine 24.07.2023 tarihinde başvurusu yapılan söz konusu projede beyan ve taahhüt edilen alan büyüklüğü 24.93 hektar olup 25 hektar altında kaldığından; 29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı ÇED Yönetmeliği EK II Listesi 45. Maddesi "Madencilik projeleri"; a bendi; Madenlerin çıkarılması (Ek-1 listesinde yer almayanlar), kapsamında incelenmiştir.

Nihai proje tanıtım dosyasında toz emisyonu hususu 03.07.2009 tarihli ve 27277 sayılı Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Su kirliliği ve yeraltı su seviyesindeki değişikliklerin bölgedeki tarım ve hayvancılıkla ilgili hususlar Ankara İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün, Tarım ve Orman Bakanlığı 9. Bölge Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri 5. Bölge ve Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nce proje tanıtım dosyası incelenmiş olup, her kurum kendi mevzuatı kapsamında olumlu görüş vermiştir.

Proje tanıtım dosyası sayfa 11'de teknoloji başlığı altında proje taban kotunun 1150 m olacağı açıklanmıştır. Devlet Su İşleri 5. Bölge ve Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün olumlu görüşleri yer almakta olup, bu hususa ilişkin ilgili taahhütler bulunmaktadır. Ayrıca, su varlıkları ile ilgili nihai proje tanıtım dosyası ekinde Akademik Jeolojik-Hidrojeolojik-Jeofizik Raporu bulunmaktadır.

Nihai Proje tanıtım dosyasında kömürün çıkarılırken oluşacak toz emisyonu ile ilgili teknik bilgiler yer almakla beraber, kömürün taşınması konusunda hangi güzergahların kullanılacağı ve taşıma sırasında alınacak tedbirler belirtilmiştir.